

Feeria mediów

Gruntowne przeobrażenia na rynku wydawnictw multimedialnych w Polsce zaowocowały kaskadą encyklopedii, leksykonów, atlasów i programów edukacyjnych, coraz lepszych pod względem merytorycznym i wizualnym. Publikacje elektroniczne przestają fascynować swą egzotyką: powoli zaczyna się liczyć, co – i jak – do nas mówią.

Gdy w 1968 roku Ted Nelson i Andy van Dam tworzyli pierwszy system hipertekstowy, wykorzystywany między innymi do opracowywania dokumentacji programu Apollo, tylko nieliczni zdawali sobie sprawę, że owa idea jest początkiem końca tradycyjnych publikacji, w których liniowa struktura tekstu jest czymś tak oczywistym, jak perspektywa linearna zakorzeniona w świadomości ludzkiej od wieków średnich. Wkrótce potem Douglas Engelbart ze Standord Research Institute przedstawił wspomagany przez klawiaturę i mysz system, prezentujący dokumenty w osobnych oknach na ekranie i umożliwiający współpracę kilku oddalonych od siebie użytkowników. Dziś wydaje się, że już pierwsze doświadczenia z nieautorytarnym sposobem uporządkowania informacji dowodziły ogromnych możliwości penetrowania bazy wiedzy tkwiącej w tak zorganizowanych zbiorach danych. Wówczas jednak nie było to aż tak oczywiste.

Początek ery multimedialnej

Upowszechnienie się graficznego interfejsu użytkownika, gwałtowny rozwój

oprogramowania wspomagającego tworzenie aplikacji multimedialnych, a także coraz lepszy sprzęt ułatwiający zapis i odczyt informacji zarejestrowanych na CD-ROM-ach wytworzyły sprzyjający klimat dla producentów wydawnictw multimedialnych. W 1987 roku Microsoft opublikował Bookshelf – pierwsze encyklopedyczne kompendium (zawierające słownik, encyklopedię, tezaursus, almanach i atlas) zapisane na dysku kompaktowym. Spadek cen, coraz większe możliwości urządzeń dostępnych dla kieszeni przeciętnego użytkownika przyczyniły się do rozkwitu rynku wydawnictw elektronicznych o charakterze popularnonaukowym. Jedną z pierwszych liczących się na rynku jest Compton's Interactive Encyclopedia 1992. Rok później Microsoft „wypuszcza” debiutancką edycję słynnej Encarty, będącej odpowiednikiem 29-tomowej Funk&Wagnalls Encyclopedia. Do pierwszej ligi wydawnictw encyklopedycznych natury ogólnej awansują: Grolier Multimedia Encyclopedia, The Hutchinson Multimedia Encyclopedia, The Guinness Multimedia Encyclopedia, Compton's Interactive i wspomniana wcześniej Encarta.

Skojarzenie tekstu, obrazu i dźwięku oraz łatwość penetracji wiedzy zgromadzonej na jednym nośniku wynikająca ze swobodnego dostępu do powiązanych ze sobą informacji, nadaje tego rodzaju publikacjom wybitnie edukacyjny charakter. Ich najbardziej znaną cechą nie jest jednak sam fakt wzajemnego uzupełniania się danych tekstowych, dźwiękowych i wizualnych: tego rodzaju rozwiązania znane były przecież od dość dawna, chociażby z telewizji. Liczy się przede wszystkim możliwość swobodnej penetracji bazy wiedzy wzdłuż szlaków wyznaczonych przez liniową strukturę poszczególnych artykułów oraz system odсылaczy burzących ten porządek.

Wszystko zaczęło się od hipertekstu

Z punktu widzenia edukacyjnej roli wydawnictw multimedialnych epokowym „odkryciem” było więc opracowanie idei hipertekstu. W naturalny sposób potęguje ona poznawcze zdolności umysłu ludzkiego. Dzięki niej treść wydawnictw multimedialnych może być eksploatowana wyrywkowo, a proces zdobywania wiedzy skrócony i zintensyfikowany. Czy rozwiązania te nie przywodzą na myśl sposobu korzystania ze słowników i encyklopedii w formie książkowej?

Nic więc dziwnego, że zarówno nośnik, jak i powiązane z nim metody prezentacji informacji przypadły do gustu autorom wydawnictw encyklopedycznych. Niestety, opracowanie materiałów, które miałyby się znaleźć na elektronicznej encyklopedii, nie jest proste. Do ogromu prac związanych ze stworzeniem bazy wiedzy, nieobcych przecież zespołom redakcyjnym standardowych prac encyklopedycznych, dochodzi konieczność odpowiedniej prezentacji elementów interakcyjnych: animacji, wykresów, schematów i wideosekwencji. Budowa dobrego scenariusza prezentacji wymaga wiedzy merytorycznej oraz znajomości psychiki użytkownika, jego sposobu myślenia i postrzegania treści płyty.

Od początku lat dziewięćdziesiątych ukazuje się coraz więcej encyklopedii, leksykonów i słowników multimedialnych. Obok encyklopedii o charakterze ogólnym pojawiają się tematyczne (encyklopedia przyrody, sportu, II wojny światowej itp.), skierowane do użytkowników o określonych zainteresowaniach; nie brakuje też udźwiękowionych słowników, leksykonów, monografii oraz przewodników i atlasów. Znaczna pojemność nośnika pozwala umieszczać na nim zdjęcia, dialogi, muzykę i filmy będące wspólnym uzupełnieniem informacji tekstowej, stanowiącej główny trzon publikacji.

Dzięki temu atlasy przyrodnicze i geograficzne ożywają na ekranach monitorów, przewodniki po muzeach przenoszą użytkowników w cybernetyczną przestrzeń, w której prezentowane są oglądane przez nich zbiory, zaś filmy i animowane schematy programów edukacyjnych silnie przemawiają do wyobraźni uczących się.

Na zachodzie odwiłz, na wschodzie bez zmian

Niestety, tworzenie aplikacji multimedialnych wiąże się z dużym nakładem sił i środków. We wczesnych latach dziewięćdziesiątych obciążenie to jest jeszcze zbyt duże dla rodzimych programistów, zaś zachodni producenci nie są zainteresowani lokalizacją swoich produktów w naszym kraju. Większość płyt docierających wówczas do Polski pochodzi z importu walizkowego, organizowanego przez małe firmy, posiadające pojedyncze egzemplarze poszczególnych produktów czy wręcz sprowadzające je z zagranicy na życzenie klienta. Mimo tych trudności trafia do Polski sporo ciekawych płyt, choć oczywiście ich asortyment nie może się równać z tym zza oceanu. Rodzimi „importerzy” udostępniający zainteresowanym obszernie katalogi mają w rzeczywistości niewiele do zaoferowania: ich magazyny są puste, a na półkach „pysznią się” przyciągające wzrok... pudełka.

Znaczna część sprowadzanych wówczas z zagranicy płyt przeznaczona była dla dzieci i młodzieży. Najlepszymi wydawnictwami dla tej grupy wiekowej były krążki Dorling Kindersley – znakomite pod względem graficznym, idealne jeśli chodzi o scenariusz, choć nie najbogatsze treściowo. Niezłe były pozycje z serii Microsoft Home oraz liczne encyklopedie

■ – encyklopedie ■ – leksykony ■ – monografie ■ – słowniki ■ – atlasy ■ – przewodniki ■ – kursy ■ – edukacja ■ – gry edukacyjne ■ – bajki ■ – muzyka

„dziecięce”. Wszystkie one jednak naznaczone były skazą „obcości”; przede wszystkim języka. Nie na wiele mogły się więc przydać przeciętnemu Polakowi, który – jak wiadomo – nie jest poliglotą. Dość niefortunną sprawą były też amerykańskie realia: historyczne, geograficzne, kulturowe oraz trudna do zaakceptowania, choć przecież znana nie od dziś, amerykańska megalomania.

Wreszcie po polsku

Za pierwszy CD-ROM wydany w Polsce uważa się pochodzącą sprzed trzech lat płytkę z programami demonstracyjnymi przygotowaną przez wrocławską firmę El-Pro w kooperacji z Radiem Zet. Jednym z pierwszych rodzimych wydawnictw multimedialnych były kursy języka angielskiego MickeyEuro (dla dzieci) i MediaEuro firmy YDP (jeszcze na dyskietkach). W 1995 roku wrocławski Vulcan oraz Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne wydają dwie pozycje wielomedialne: atlas Ptaki Polski oraz encyklopedię Układ Okresowy Pierwiastków. Są one dedykowane uczniom szkół podstawowych. Mają pomagać w nauczaniu biologii i chemii w klasie szóstej, choć zakres i dokładność, z jaką podchodzą do omawianego tematu znacznie wykracza poza ramy przewidziane programem szkolnym. Wartość edukacyjna tych krążków jest niezaprzeczalna. Mimo wielu zalet publikacje te nie dorównują jednak produktom zachodnim zalewającym półki polskich sklepów. Ich poziom edytorski, a przede wszystkim idea scenariusza świadczą o tym, że ich autorzy rozumieli konieczność wykorzystania kilku mediów, nie postrzegali jednak efektu swojej pracy jako pewnego typu publikacji, które wykształciły już określony rodzaj estetyki i zaadaptowały mechanizmy mające już wówczas status standardu.

Pod koniec 1995 roku krakowski Neurosoft prezentuje jedno z najciekawszych wydawnictw multimedialnych na naszym rynku: pierwszą część monografii Fryderyka Chopina – „Fryderyk Chopin, życie twórcy”. Dopracowana w szczegółach, piękna pod względem graficznym i niezwykle bogata treściowo płyta opracowana pod okiem profesora Mieczysława Tomaszewskiego przechodzi jednak bez większego echa, ustępując kroczącej za nią miernocie powieleń. Stopniowo rynek wydawnictw multimedialnych rozkwita.

Kursy językowe

Jaskółkami nowych tendencji są kursy językowe, programy wspomagające naukę języków obcych i słowniki. Tego typu wydawnictwa przygotowywane przez specjalizujące się w tym firmy (Young Digital

Bird
1 CD, ang
Dorling Kindersley

Przewodnik po świecie ptaków. Krążący po salach wirtualnego muzeum użytkownik poznaje poszczególne rodziny ptaków itp.

Multimedialna encyklopedia PWN
1 CD, pol
PWN

Pozycja bazuje na Małej Encyklopedii, Encyklopedii popularnej oraz Nowej encyklopedii powszechnej i zawiera ok. 36 400 haseł.

Compton's Interactive Encyclopedia 1997
1 CD, ang
Compton's New Media

Kolejna edycja encyklopedii zawiera wyjaśnienia do 37 000 haseł. Nowością są odsyłacze do stron WWW.

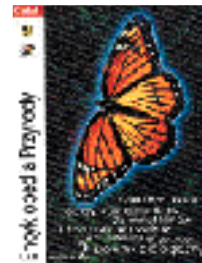
Encyklopedia Przyrody
1 CD, pol
Optimus Pascal

Płyta w przystępnej formie przedstawia mikroorganizmy, zwierzęta i rośliny oraz początki życia na Ziemi.

Encyklopedia Broni
1 CD, pol
Cartall

Multimedialne kompendium wiedzy na temat uzbrojenia i historycznych batalii. Zestaw ilustrowanych artykułów pozwala na zapoznanie się zarówno z bronią dawną, jak i współczesną.

Encyklopedia Przyrody
1 CD, pol
Cartall

Leksykon zawiera 1200 stron tekstu o fizjologii i anatomii człowieka oraz wszystkich gro-mad i typów roślin i zwierząt itp.

Encyklopedia kosmosu
1 CD, pol
Optimus Nexus

Kompendium wiedzy o podboju przestrzeni kosmicznej. Na płycie znaleźć można chronologiczny spis wydarzeń, wyjaśnienia ponad 500 terminów z zakresu kosmonautyki, 1588 fotografii, 75 filmów itp.

Encyklopedia samochodów
1 CD, pol
Cartall

Encyklopedia zawiera m.in. opisy ok. 1000 produkowanych obecnie samochodów, omówienia kilkunastu najsłynniejszych modeli aut wytwarzanych w przeszłości, 550 zdjęć i 40 minut filmów.

Wkrótce na rynku...

- „Budowa Ziemi” – Impresja
- „Multimedialny Katalog Samochodów Świata '97” – Impresja
- „Wody Ziemi” – Impresja
- „Encyklopedia Świata: Ameryka Południowa” – Optimus Nexus
- „Interaktywny Kurs Języka Francuskiego” – EuroPlus + Mosaïque
- „Encyklopedia II Wojny Światowej” – Optimus Nexus
- „Perełki Europy Środkowej” – Optimus Nexus
- „Encyklopedia Wszechświata” – Optimus Pascal
- „Encyklopedia Człowieka” – Optimus Pascal
- „Encyklopedia Ptaków” – Optimus Pascal
- „Encyklopedia Kotów” – Optimus Pascal

Poland z Gdańska, SuperMemo World z Poznania, Premiere Training Company, Warszawa itp.) na stałe wrosły w pejzaż polskiego rynku multimedialnego i podlegają tym samym przeobrażeniom, jakie spotykają ten rynek i rynek podobnych wydawnictw na świecie. Produkty te powstają często jako elektroniczny odpowiednik popularnych kursów językowych, kursy autorstwa bazujące na zakupionych licencjach na materiał dźwiękowy, zakres słownictwa czy ikonografię lub jako zlokalizowane u nas minikursy przeznaczone dla węższego kręgu odbiorców (np. BEE – Premiere Training Company czy seria Talk Now Axall Media). Tak jest w przypadku YDP i jego EuroPlus+ Flying Colours+ oraz Business English (oba są elektronicznymi wersjami kursu Heinemana o tym samym tytule); tak będzie w przypadku nowego produktu tej firmy – EuroPlus+ Sprachkurs Deutsch oraz zapowiadanego na lipiec kursu języka francuskiego Mosaik. Tylko SuperMemo korzysta z autorskiej metody optymalizacji procesu uczenia się, oferując w zamian „inteligentny” program o pokrętnym interfejsie użytkownika.

Słowniki

Do najpopularniejszych aplikacji multimedialnych na całym świecie należą słowniki. Zalety przeniesienia ich na medium elektroniczne wynikają przede wszystkim z automatyzacji procesu wyszukiwania haseł i możliwości „podczepienia” dźwięku, co w przypadku słowników obcojęzycznych ma niebagatelne znaczenie. Słowniki specjalistyczne i dedykowane (np. słowniki dla dzieci itp.) są często uzupełnione zdjęciami oraz animacjami. Produkty pochodzące ze stajni polskich projektantów: Multimedialny słownik polsko-angielski i angielsko-polski (oraz wydany ostatnio jego niemiecki odpowiednik), Multimedialny słownik polsko-niemiecki i niemiecko-polski 'umlaut' oraz Polsko-angielski i angielsko-polski słownik Collinsa konkurują na rynku ze znanymi od dość dawna interakcyjnymi słownikami Webstera, Longmana i American Heritage. Wśród słowników dla najmłodszych Lingua land dystansuje rewelacyjny My First Incredible English Dictionary. Ten pierwszy został stworzony przez i dla Polaków; drugi jest wciąż niedocenianą przez lektorów płytą dla uczących się pisać Anglików, która może służyć jako ciekawa pomoc dydaktyczna podczas uczenia dzieci podstaw języka.

Na osobne omówienie zasługuje Komputerowy słownik Języka Polskiego PWN – produkt na wskroś udany, zaspakajający właściwie wszystkie potrzeby korzystających z niego osób. Nie jest to co prawda

■ – encyklopedie ■ – leksykony ■ – monografie ■ – słowniki ■ – atlasy ■ – przewodniki ■ – kursy ■ – edukacja ■ – gry edukacyjne ■ – bajki ■ – muzyka

Encyklopedia Seksu
1 CD, pol
Cartall

Pierwsze polskojęzyczne kompendium wiedzy o seksie. Składa się z czterech części, poświęconych rozwojowi człowieka od poczęcia do śmierci, Ars Amandi, problemom z zakresu życia seksualnego oraz wyjaśnieniu ok. 600 terminów.

Encyklopedia Sportu
2 CD, pol
Cartall

Kompendium wiedzy o sporcie. Zawiera m.in. życiorysy 280 sportowców Polski i świata, a także historie wszystkich olimpiad wraz z tabelami wyników.

Encyklopedia Zwierząt: Ssaki

2 CD, pol
Optimus Nexus
„Ssaki” zawierają m.in. ok. 700 unikalnych zdjęć, 85 filmów wideo oraz fachowy komentarz przygotowany przy udziale konsultantów z gdańskiego ZOO.

Explorapedia
1 CD, ang
Microsoft

Encyklopedia życia na Ziemi, przedstawiająca mieszkańców naszej planety, ich zwyczaje, środowisko życia oraz zjawiska przyrodnicze i społeczne. Krążek bogaty w wideosekwencje, animacje i dźwięk.

Football Encyclopedia
1 CD, ang
Hachette Multimedia

Zapis historii piłki nożnej widzianej przez pryzmat jedenastu mistrzostw świata w tej grze. Dane statystyczne, sekwencje wideo itp.

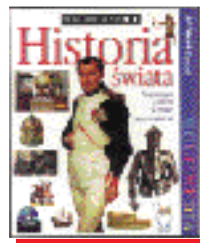
Geografia Świata: Ziemia we Wszechświecie
1 CD, pol
Impresja

Pierwsza część serii Geografia Świata to kompendium wiedzy na temat astronomii. Kopalnia informacji o wszechświecie, jego strukturze, ewolucji oraz galaktykach.

Historia Europy międzywojennej i Kampania Wrześniowa
1 CD, pol
KOM i AVAX

Leksykon I Wojny Światowej, Polski i Europy międzywojennej oraz Kampanii Wrześniowej, uzupełniony życiorysami czołowych postaci sceny politycznej i gospodarczej. Płyta przeznaczona dla uczniów szkół podstawowych i średnich.

Historia Świata
1 CD, pol
Optimus Pascal

Encyklopedia zawiera losy naszej cywilizacji począwszy od czasów „Dawnych cywilizacji” (do 500 p.n.e.), starożytności i epoki religii wielkich podbojów, aż po czasy Wielkiej Rewolucji, wojen światowych i nam współczesne.

Hutchinson Multimedia Encyklopedia 1997
1 CD, ang
AirteQ, Helicon

Encyklopedia zawiera w swej nowej edycji objaśnienia do ok. 39 000 haseł, ok. 50 sekwencji wideo, ponad 4500 ilustracji i ok. 180 nagrań dźwiękowych.

II Wojna Światowa – 1939–1941 „Niemieckie zwycięstwa”
1 CD, pol
KOM i AVAX

Leksykon wiedzy o pierwszych latach II Wojny Światowej. Zawiera kalendarium wydarzeń, biografie ok. 100 postaci, liczne zdjęcia, kilka archiwalnych filmów i nagrań dźwiękowych itp.

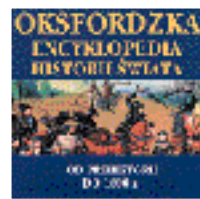
McClean's Fishing Encyclopedia
1 CD, ang
Lifestyle

Encyklopedia wędkarstwa oraz międzynarodowy przewodnik wędkarski. Zawiera informacje o 1500 gatunkach ryb.

Microsoft Encarta 97
1 CD, ang
Microsoft

Najnowsza wersja encyklopedii, oprócz zaktualizowanego zestawu 30 000 haseł zawiera odwołania do stron WWW. Wersja Deluxe posiada znacznie więcej adresów internetowych i elementów multimedialnych.

Oksfordzka Encyklopedia Historii Świata od roku 1800
1 CD, pol
Opus

Encyklopedia zawiera 2500 artykułów, ponad 700 ilustracji, 47 interakcyjnych map, tabele, poczet królów polskich, dynastie świata, 90 minut muzyki oraz sekwencje filmowe.

Science Fiction
1 CD, ang
Grollier Interactive

Leksykon wiedzy na temat fantastyki naukowej. Na płycie umieszczono m.in. wideowywiady, informacje o życiu i twórczości najwybitniejszych pisarzy i o najgłośniejszych filmach sf.

The 18th Century
1 CD, ang
EMME Interactive

Bogato ilustrowany katalog sztuki i kultury XVIII wieku. Osiemnaście stulecie ukazane jest przez pryzmat najwybitniejszych myślicieli i twórców (malarzy, pisarzy, filozofów, kompozytorów, rzeźbiarzy itp.) tych czasów. Płyta zawiera także omówienie głównych nurtów w 18-wiecznej sztuce.

Webster's Interactive Encyclopedia
1 CD, ang
Attica Cybernetics

Interakcyjna encyklopedia Webstera zawiera ok. 34 000 haseł, bogato zilustrowanych ok. 3500 zdjęć i rysunków, 180 nagraniami dźwiękowymi i 30 minutami filmów wideo.

WINGS (cz.1-4)

1 CD, ang
Maris Multimedia

Zza pulpitu sterowniczego kabiny myśliwca poznajemy miejsca wszystkich ważniejszych bitew powietrznych, stoczonych w czasie II wojny światowej. Do-
datkowo udostępniono trzy symulatory lotu i bazy lotnicze.

Classic Books

1 CD, ang
Corel

Niewiarygodne! Ponad trzy i pół tysiąca klasycznych dzieł literatury światowej. Można przeczytać, można sobie wydrukować. Dominują autorzy anglosascy, ale i tak warto przejrzeć.

Microsoft Bookshelf

1 CD, ang
Microsoft

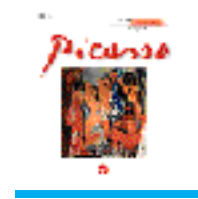
Na płycie umieszczono słownik, encyklopedię, tezaursus, almanach wiedzy o świecie, dwa zbiory cytatów, atlas świata, książkę kodową USA, 80 000 narracji, 500 nowych fotografii i ponad 40 wideoklipów. Bardzo pożyteczne kompendium.

Literat 2.0

1 CD, pol
Lynx-SFT

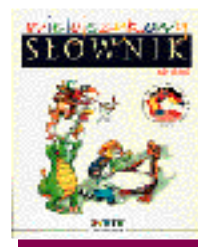
Multimedialny przewodnik po literaturze dla uczniów szkół średnich, maturzystów i nauczycieli języka polskiego.

Picasso – the man and his legend

1 CD, ang
Grolier Interactive

Wspaniały krążek, prezentujący dorobek bodaj najwybitniejszego malarza XX wieku, podzielony na okresy malarskie Picassa, a więc Okres Niebieski, Ku Abstrakcji, Pocalunek itd.

Lingua Land

1 CD, pol
Young Digital Poland,

Wspaniała zabawa, a przy okazji pierwszy, poważny kontakt dzieciaków z językami obcymi. Duże wartości edukacyjne przy świetnej animacji i dobrych nagraniach.

World of Flight

1 CD, ang
Microsoft

Elektroniczny zapis ewolucji marzeń ludzkich o wznoszeniu się w przestworza – przenosi nas w świat lotnictwa od szkół maszyn latającej po Boeinga 777. Ponadto archiwum wielkich asów lotnictwa, konstruktorów i wynalazców.

Corel All Movie Guide 2

1 CD, ang
Corel

Atutem krążka jest niewątpliwie duży obiektywizm i prezentacja nie tylko kina amerykańskiego. Nie znaleźliśmy co prawda wiele poloników, ale płyta sprawia wrażenie bogatej. Niestety, sporo do życzenia pozostawia szata graficzna.

Microsoft Oceans

1 CD, ang
Microsoft

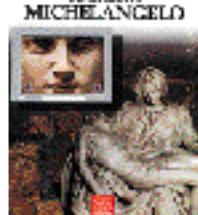
Encyklopedia wiedzy o oceanach ma walory edukacyjne nie tylko dla dzieci. Opisuje bogaty świat podwodny, w którym możemy znaleźć prądy pochodzenia naszego gatunku.

Fryderyk Chopin – życie twórcy

1 CD, pol
Neurosoft, Kraków

Życie twórcy ukazane w kontekście kultury, wśród ludzi i zdarzeń. Znałe i nieznałe fakty i dokumenty, analizy i komentarze prezentowane przez słowo, obraz, nuty i dźwięk. Bardzo wszechstronny obraz kompozytora.

The Mastery of Michelangelo

1 CD, ang
EMME Interactive

Tytuł płyty mówi za siebie – Życie i całe dzieło. 120 grafik, prezentujących na ekranie wszystkie liczzące się i zachowane prace Michała Anioła, włącznie z polichromiami Kaplicy Sykstyńskiej.

Multimedialny słownik pol.-ang. i ang.-pol.

1 CD, pol
WNT i LexLand

50 tysięcy terminów ze współczesnego słownictwa ogólnego, w tym autentyczna angielska wymowa i transkrypcja fonetyczna.

1997 Grolier Multimedia Encyclopedia

1 CD, ang
Grolier Interactive

900 map i 150 hymnów narodowych, mnóstwo zdjęć i filmów, 35 tysięcy haseł w tym 1200 nowych – to świeża edycja znanej od kilku lat encyklopedii multimedialnej.

Exploring Earth Science

1 CD, ang
Attica Cybernetics

W tym leksykonie Ziemi i przestrzeni kosmicznej znajdziemy 1200 zdjęć, w tym satelitarne. Jest to równocześnie udźwiękowione kompendium wiedzy na temat geografii, geologii, mineralogii i klimatologii. Znakomity materiał edukacyjny.

MS Cinemania 97

1 CD, ang
Microsoft

Dysk poświęcony głównie kinematografii amerykańskiej, co oznacza bodaj ponad połowę produkcji światowej. Możemy zapoznać się z recenzjami najbardziej wziętych krytyków amerykańskich, co samo w sobie jest wartością.

Leonardo – The Paintings

1 CD, ang
Grolier Interactive

Całościowy obraz, prezentujący dzieło i technikę malarską renesansowego nowatora. 50 obrazów, dokumenty mówione i wideoklipy.

American Heritage Talking Dictionary

1 CD, ang
Softkey International

Multimedialny słownik zawierający kilkadziesiąt tysięcy haseł (z ich prawidłową wymową i ustnym komentarzem), przykłady właściwego zastosowania, idiomy.

Multimedialny słownik pol.-niem. i niem.-pol. 'umlaut'

1 CD, pol
Premiera Training Company

Nagradzany już słownik cechuje doskonały dźwięk, wiele świetnych metodycznych ćwiczeń, możliwość nagrywania własnej wymowy.

Historia Świata

1 CD, pol
Cartall

Historia Świata to przewodnik po historii od początków ludzkości do wojny w Zatoce Perskiej. Całość wzbogaca 190 zyciorysów słynnych postaci. Bogaty system odniesień, 45 doskonałych filmów, ukazujących bitwy i kampanie.

Jak to działa?

1 CD, pol
Optimus Pascal

Fantastyczna, żywa aplikacja, której siła tkwi we wspaniałym scenariuszu i perfekcyjnym wykonaniu. Poglądowe animacje i przystępnie wyjaśnione prawa fizyki pomagają dzieciom zrozumieć świat dorosłych.

Music Central

1 CD, ang
Microsoft

Biografie ponad ośmiu tysięcy piosenkarzy, informacje o muzyce pop, rock, country, jazz, blues, folk i gospel. Baza danych umożliwia przeglądanie zawartości (tytułów) 80 tysięcy albumów.

Multimedia Chopin

1 CD, pol
Mrozowski-Leikin Production

Tym razem Chopin podzielony na cztery części. Interesujący moduł krążka z minileksykonem terminologii muzycznej, w tym krótki film o niuansach budowy podstawowych gatunków muzycznych.

Komputerowy Słownik Języka Polskiego PWN

1 CD, pol
PWN

Największy tego rodzaju słownik w naszym kraju. Zawiera zarówno Słownik języka polskiego jak i Słownik wyrazów obcych. Wbudowany mechanizm analizy morfologicznej, drukowanie artykułów hasłowych, współpraca z edytorami tekstów.

My First Incredible Amazing Dictionary

1 CD, ang
Dorling Kindersley

Zawierający 17 tysięcy słów zabawny słownik języka angielskiego z pewnością zachwyci młodych użytkowników. Ponad 3000 efektów dźwiękowych i 850 animacji, wyrazy w parach synonimicznych, opozycyjnych...

aplikacja multimedialna, choć PWN zapowiedziało, że mająca się ukazać na jesieni jej zaktualizowana wersja będzie wzbogacona dźwiękiem podpiętym do wszystkich obcojęzycznych i obcojęzycznych haseł.

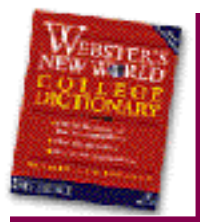
Encyklopedie i leksykony

Najliczniejszą i najciekawszą grupę publikacji multimedialnych stanowią wydawnictwa encyklopedyczne: encyklopedie ogólne i tematyczne oraz wszelkiej maści leksykony i monografie. Oprócz znanych obcojęzycznych pozycji Microsoftu, Comptona, Groliera, wydawnictwa Attica Cybernetics i Dorling Kindersley obcych na naszym rynku od co najmniej trzech lat, z miesiąca na miesiąc pojawia się sporo produktów po polsku. Szczególne zasługi mają tu rozmaite filie Optimusa, który blisko rok temu niezmiernie ekspansywnie „wkroczył” w multimedia. Zaowocowało to bielsko-białą linią polskich edycji świetnych encyklopedii dla młodzieży DK (Jak to działa?, Encyklopedia Przyrody, Historia Świata) oraz gdańską serią encyklopedii Kosmosu i Ssaków, obszernie opisywanych na naszych łamach. Niezwykle płodny jeśli chodzi o encyklopedie tematyczne jest łódzki Cartall. Spod jego igły wyszły encyklopedie przyrody, bronii, sportu, samochodów i, ostatnio, pierwsza polska Encyklopedia Seksu. Popularne są również wydawnictwa encyklopedyczne o charakterze historycznym: Historia Świata, Oxfordzka encyklopedia historii świata – cz.1 Prehistoria, Historia Europy Międzywojennej i Kampania Wrześniowa oraz nowo wydana II wojna światowa – 1939–1941 – „Niemieckie zwycięstwa”.

Najsłynniejszą polską encyklopedią jest oczywiście długo oczekiwana Multimedia Encyklopedia PWN, rzecz potrzebna i przydatna, aczkolwiek niedoświadczona i, wstyd się przyznać, bardzo amatorska (czytaj CHIP 2/97, str. 18). PWN zapowiada jednak na listopad wiele zmian „uwzględniających liczne uwagi dotychczasowych użytkowników”. Co z tego wyniknie, zobaczymy.

Producenci polskich encyklopedii rzadko decydują się na stworzenie czegoś od zera. Najczęściej nabywają licencje na materiał ilustracyjny, dźwięk i przede wszystkim tekst od renomowanych wydawnictw zachodnich (duże wzięcie ma Oxford Press), tłumaczą je, „uzdatniają” dostosowując do domniemanych oczekiwań polskiego użytkownika i publikują we własnej oprawie wizualnej. Dość popularne jest zatrudnianie przy „okazji” lokalnego guru od opracowywanego właśnie tematu i przydanie w ten sposób splendoru całemu przedsięwzięciu. Ten ostatni pomysł nie jest zresztą najgorszy. Trudno sobie bowiem wyobrazić,

■ – encyklopedie ■ – leksykony ■ – monografie ■ – słowniki ■ – atlasy ■ – przewodniki ■ – kursy ■ – edukacja ■ – gry edukacyjne ■ – bajki ■ – muzyka

Webster's NewWorld Dictionary

1 CD, ang
Zane Publishing

Trzecia już edycja popularnego słownika języka angielskiego. Tym razem już 150 tysięcy haseł, w tym 11 tysięcy słów i fraz z american-english. Dodatkowa atrakcja – American Concise Encyclopedia.

3D ATLAS

1 CD, pol
IPS Group

Wędrując po 12 trójwymiarowych globach podziwiamy krajobrazy z dziewięciu poziomów przybliżenia – od Mount Everestu do Rowu Aleuckiego.

Proste drogi

1 CD, pol
Cartall

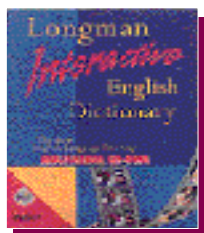
Znajdujemy tu fizyczne, administracyjne i samochodowe mapy Polski, Niemiec i Europy. 55 tysięcy miejscowości, 70 dokładnych i 250 przejazdowych planów miast, optymalne trasy, raporty.

Multimedia Album of Poland

1 CD, ang
aok productions

Lepszy tytuł niż zawartość. Sporo atrakcyjnej grafiki, zdjęć, ale niski poziom merytoryczny. W dalszym ciągu czekamy na płytę, prezentującą właściwie perłę polskiej kultury i architektury.

Longman Interactive English Dictionary

1 CD, ang
Indeo

Elektroniczna, interakcyjna wersja jednego z najpopularniejszych słowników języka angielskiego na świecie, uzupełniona poprawną wymową każdego hasła.

Atlas Świata

1 CD, pol
Cartall

Trzecie wydanie Atlasu przynosi, oprócz standardu godzinę fantastycznych filmów z najatrakcyjniejszych miejsc świata. Dodatkowo – dwie samochodowe mapy.

World Atlas & Almanac 6.0

1 CD, ang
MindScape Inc.

M.in. dane statystyczne państw, informacje o ich ustroju politycznym, systemie prawnym, rolnictwie, ekonomii, bogactwach naturalnych oraz dane o poziomie wykształcenia, przebiegu życia i kulturze zdrowotnej obywateli.

Sztuka kulinarna: kuchnia włoska

1 CD, pol
Young Digital Poland

Mało która kuchnia znajduje w Polsce tylu zwolenników, co włoska, toteż płyta przyjęta zostanie z pewnością ciepło – i to nie tylko przez smakoszy.

Multimedialny słownik pol.-ang. i ang.-pol. (Collins)

1 CD, pol
Young Digital Poland

Nowoczesny słownik powstały na bazie wieloletnich doświadczeń największego wydawnictwa słowników dwujęzycznych w Anglii. Aplikacja łatwa w obsłudze, a jednocześnie funkcjonalna; hipertekstowe rozwinięcia haseł.

European Video Atlas

1 CD, ang
Attica Cybernetics

Zapraszamy w podróż po Europie i informacje o państwach, ich klimacie, kulturze, faunie i florze. Udostępnia też zdjęcia i melodie charakterystyczne dla poszczególnych regionów.

La Chapelle Sixtine

1 CD, ang
EMME Interactive

Kaplica Sykstyńska, nie bez racji uważana za jeden z ośmiu cudów świata, doczekała się realizacji multimedialnej. Dla tych, którzy widzieli wnętrze – kopaliną uzupełniającą wiedzę. Dla reszty – atrakcyjna zachęta.

The Pinacoteca Vaticana

1 CD, ang
EMME Interactive

Ta wirtualna podróż po artystycznej reprezentacji tematów religijnych przynosi kontakt z 350 arcydziełami światowego malarstwa. Jak zachęca producent – dla miłośników w każdym wieku.

100 years of motoring

1 CD, ang
Plum Productions

Historia motoryzacji w pigułce – ekspozycja większości modeli skonstruowanych w latach 1880–1990. Dodatkowo – schematy, objaśniające działanie samochodu.

MS Encarta 97 World Atlas

1 CD, ang
Microsoft

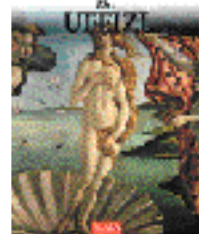
Aplikacja oferuje w dane liczbowe i informacje o państwach, ich klimacie, kulturze, faunie i florze. Udostępnia też zdjęcia i melodie charakterystyczne dla poszczególnych regionów.

Le Grand Louvre

1 CD, ang
EMME Interactive

O Luwrze znaleźć można u nas немало, ale są to na ogół informacje rozproszone. Toteż sporą atrakcją jest płyta, zbierająca wiedzę i prezentująca zarówno wnętrze, jak i zewnętrzny widok pałaców.

The Uffizi

1 CD, pol
EMME Interactive

Wirtualna galeria przynosi nam ponad 600 obrazów, które na co dzień obejrzeć można jedynie we Włoszech, w jednym z największych muzeów. Całość uatrakcyjnią nagrania muzyki włoskiego baroku.

The Vatican: The Painting gallery
1 CD, ang
EMME Interactive

Kolejna z galerii, prezentująca watykańskie zbiory. Podziwiać można poziom grafiki, wyobrażającej w niemalym stopniu za wartość galerii nie zawsze dostępnej dla turystów.

Voyage through Italy
1 CD, ang
EMME Interactive

Włochy jawią się krajem najchętniej prezentowanym na CD-ROM-ach. Galerie, kuchnia, wreszcie turystyka. Płyta nie zaskakuje zawartością, ale i nie zawodzi.

Zamek Królewski w Warszawie
1 CD, pol
Impresja

Ponadsiemowiekowa historia Zamku Królewskiego jako symbolu polskości ożywa elektronicznie. Gdyby jeszcze materiał zdjęciowy był ciekawszy...

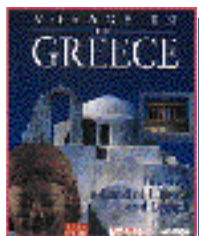
EuroPlus+ Schau mal an
3 CD, pol
Young Digital Poland

Płyta zawiera materiał uzupełniający do pierwszego poziomu zasadniczego kursu języka niemieckiego, najdłuższy tu 80 ćwiczeń językowych, 60 minut filmu, 40 minut sekwencji wideo.

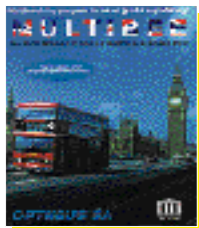
Virtual Tourism: PARIS
1 CD, ang
3 eme Vague

Wirtualna podróż po jednej ze stolic światowych. Spacerując po ulicach Paryża możemy oglądać do góry, oglądać się za siebie..., ale samych informacji przydałoby się więcej.

Voyage in Greece
1 CD, ang
EMME Interactive

Kolejny z krązków zapraszający w wirtualną podróż wiedzie nas tym razem do Grecji i trudno o lepszy wybór, gdyż zarówno walory czysto turystyczne, jak i historyczne pozwalają uczynić ją atrakcyjną.

Basic English Expressions for Travel
1 CD, pol
Premiere Training Company

Praktyczny samouczek fraz, słówek, zwrotów i wyrażen w języku angielskim niezbędnych w podróży. Gdyby jeszcze można go było otworzyć w pociągu...

EuroPlus+ Sprachkurs Deutsch
3 CD, pol
Young Digital Poland

Całość składa się z trzech części, a do każdej przypisana jest płytka. Efektywna dydaktyka, wsparta bardzo różnorodnymi ćwiczeniami.

Voyage in Egypt
1 CD, ang
EMME Interactive

Podróżujemy wirtualnie po starożytnym Egipcie, a ambicją twórców płyty było stworzyć nam maksymalny klimat sprzed wieków. Oceńmy sami, czy im się udało.

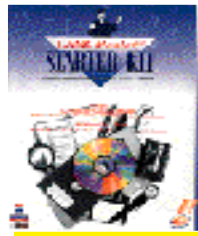
Voyage en France
1 CD, ang
EMME Interactive

Dzięki możliwościom współczesnej elektroniki trafiamy za stosunkowo małe pieniądze do Francji, by zwiedzić ją wirtualnie, i jest to podróż ze wszech miar emocjonująca...

EuroPlus+ Business English
1 CD, pol
Young Digital Poland

Szeroki zakres tematów związanych z biznesem i ekonomią, różnorodne testy i ćwiczenia. Co bardzo ważne przy nauce – możliwość dokonywania nagrań własnego głosu i porównywania.

LangMaster Starter Kit
5 CD, pol
DR Lang Group

Pakiet dla początkujących zbudowany został wedle wszelkich zasad metodycznych. Słownik „sprzężony” został z kursem czytania i – jak zachwalają autorzy – jedyne, co ci pozostaje, to się uczyć.

Voyage in Spain
1 CD, ang
EMME Interactive

Hiszpania jest atrakcją turystyczną na tyle silną, że nawet wirtualna podróż po niej dostarcza niemal wrażeń. Żeby jeszcze po polsku...

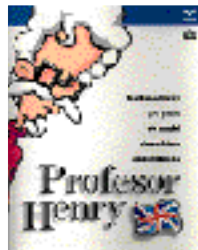
Wine guide
1 CD, ang
Microsoft

Poznajemy tajniki uprawy inośli, odwiedzamy najlepsze regiony... w sumie informacje na temat 6700 marek win i 300 producentów. To jest to!

EuroPlus+ Flying Colours
3 CD, pol
Young Digital Poland

Płyta zdobyła niemalą renome, również dzięki mądrej promocji. Po sprawdzeniu stwierdzamy, że Flying Colours – czy to w wersji książkowej, czy elektronicznej – jest dzisiaj jednym z najpopularniejszych programów we wrocławskich szkołach.

Profesor Henry
1 CD, pol
Edgar Multimedia

Ten multimedialny program do nauki angielskich słówek daje możliwość nagrywania swojej wymowy, ale mógłby mieć nieco miłszy interfejs. Świetny dźwięk.

by ktoś o uznanym autorytecie podpisał się pod tworem podłej jakości. Na takie zresztą rozumowanie liczą producenci: magia sławnego nazwiska zawsze działa, mimo iż nie wiadomo, w jakim stopniu dana osoba decydowała o doborze i treści materiałów zamieszczonych na płycie.

Jednym z chlubnych wyjątków w tej materii jest poznańska Impresja. Jej Ziemia we Wszechświecie, wsparta – jak kaže „tradycja” – merytoryczną opieką prof. Edwina Wnuka, jest bogatą pod względem treści, porządnie przygotowaną płytą, przeznaczoną bardziej dla pasjonatów tematu niż przeciętnych użytkowników. Tu nazwisko naukowca z Obserwatorium Astronomicznego UAM w Poznaniu nie działa na zasadzie magii, co niestety jest dziś niemal regułą. Okazuje się zresztą, że odwołanie się do wiedzy fachowca może być czasem ostatnią deską ratunku w sytuacji, gdy mamy do siebie resztki szacunku, a konkurencja rośnie.

Nie wszystko złoto...

Powszechnym zjawiskiem drążącym rynek polskich wydawnictw encyklopedycznych jest bylejakość. Gdy o zakupie decyduje przede wszystkim odpowiednio niska cena, trudno poskromić zalew cyfrowej miernoty podobnej zarówno pod względem wizualnym, jak i treściowym do krążków innych, równie kiepskich. Popłuczyny po wydawnictwach zachodnich, dostosowanych do tragicznie niskiego poziomu przeciętnego Amerykanina, są utrapieniem młodych rynków multimedialnych, gdzie sprzedaje się wszystko, co tanie, „upstrzone wodotryskami” i mało subtelnymi gagami.

Atlasy i przewodniki

Dość popularne są na naszym rynku również atlasy i przewodniki. Większość z nich to wydawnictwa anglojęzyczne. Poloników jest tu jak na lekarstwo: 3D Atlas IPS-u i Proste drogi firmy Cartall, jak również nieco inny w charakterze ciekawy przewodnik po literaturze dla maturzystów Literat 2.0. Sporo nowych produktów z tej kategorii ma się ukazać w trakcie i po wakacjach.

Szczególny typ przewodników stanowią multimedialne publikacje poświęcone sztuce i słynnym kolekcjom muzealnym. Są wśród nich serie poświęcone Muzeum Watykańskiemu, Luwrowi, znanym muzeom sztuki współczesnej. Jedyne polskim wydawnictwem tego typu jest Zamek Królewski w Warszawie, w przygotowaniu znajduje się Wawel, zaś PWN zapowiedziało spolszczanie francuskich wydawnictw monograficznych i poświęconych sztuce.

■ – encyklopedie ■ – leksykony ■ – monografie ■ – słowniki ■ – atlasy ■ – przewodniki ■ – kursy ■ – edukacja ■ – gry edukacyjne ■ – bajki ■ – muzyka

SuperMemo Audio Advanced English

1 CD, pol
SuperMemo World

Multimedialny kurs języka angielskiego oparty na metodzie optymalizacji powtórek.

Talk now!

20x1 CD, pol
aXali Media

Zestaw multimedialnych słowników do nauki języków obcych. Każda płyta zawiera zestaw 300 podstawowych słów z danego języka.

Video English

1 CD, pol
SuperMemo World

Multimedialny kurs języka angielskiego, oparty na pakiecie Genius, wykorzystującym zmodyfikowaną odmianę algorytmu optymalizacji powtórek.

Comics' Planet

1 CD, pol
Young Digital Poland

Interakcyjny kurs rysowania. Zawiera kilkanaście lekcji kreślenia komiksowych postaci, w trakcie których rysujący poznaje warsztat, uczy się wprowadzać elementy ruchu, tworzenia animacji i pisanie scenariuszy.

Moje pierwsze ABC

1 CD, pol
Optimus Nexus

Multimedialny elementarz dla najmłodszych. Cały proces nauki pisania zrealizowany został w ulubiony przez dzieci sposób, czyli poprzez zabawę.

Klik uczy czytać

1 CD, pol
WSIP

Elementarz dla najmłodszych, przeznaczony dla dzieci od 5 do 9 lat. Aplikacja została opracowana na bazie Programu wychowania w przedszkolu MEN-u.

P.B. Bear's Birthday Party

1 CD, ang
Dorling Kindersley

Interakcyjna bajka dla dzieci w wieku od trzech do sześciu lat, ucząca je czytać i pisać w języku angielskim, rozumieć powiązanie pomiędzy słowem pisanym i mówionym itp.

Królowa Śnieżka i siedmiu Jaskół

1 CD, pol
Tivola&Parasol Multimedia

Gra rozwijająca wyobraźnię i spostrzegawczość dziecka. Zabawna historia parafrazująca przygodę Czerwonego Kapturka, Królowy Śnieżki oraz Jasia i Małgosi. Program pozwala dokonywać wyboru przebiegu zdarzeń, dzięki czemu wszystko staje się możliwe.

Max i tajny wzór wujka Ponga

1 CD, pol
Tivola&Parasol Multimedia

Symfoniczna gra edukacyjna dla dzieci w wieku 4–10 lat, wspomagająca naukę języków obcych.

Pokoloruj świat

1 CD, pol
Albion

Multimedialna „kolorowanka” dla najmłodszych. Oprócz malowania rysunków maluchy mogą też dodawać do nich własne fragmenty.

Sekrety króla

1 CD, pol
Optimus Nexus

Bajka multimedialna przeznaczona dla dzieci w wieku 3–10 lat. Możliwość wpływania na tok wydarzeń sprawia, że baśń za każdym razem kryje w sobie nowe zadania i niespodzianki.

Czarownica Agata miała kota Gagata

1 CD, pol
Optimus Pascal

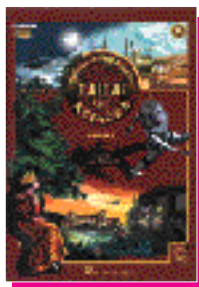
Bajka o czarownicy potrafiącej zmieniać kolor otaczających ją przedmiotów, ludzi i zwierząt. Obfitującą w gagi i efekty specjalne historię opowiada Anna Dymna.

Little Red Riding Hood

2 CD, ang
Infoware Multimedia

Płyta zawiera animowaną wersję popularnej bajki o Czerwonym Kapturku, kolorowanek oraz ciekawą grę leksykalną.

Lulu i jej książka

1 CD, pol
Mediascape

Interakcyjna bajka multimedialna o samotnym robocie, który w rezultacie awarii trafia do zamku księżniczki o imieniu Lulu i ulega jej namowom, aby wybrnąć z niej, aby wybrnąć z niej w podróż po jej baśniowym świecie.

Marzenia złotej rybki

1 CD, pol
Optimus Pascal

Multimedialna bajka dla dzieci. Dziecko może włączyć animowany film, uruchomić animację, posłuchać piosenek i wierszyków. Bajkę opowiada Piotr Frączewski.

Śpiąca królowna

1 CD, pol
Albion

Interakcyjna książeczka dla dzieci, w której każda strona może w każdej chwili ożyć. Program zawiera także słowniczek objaśniający trudniejsze słowa.

Bob Dylan - Highway 61 Interactive

1 CD, ang
Tim Schmidt

Hold złożony twórczości Boba Dylana. Płyta zawiera ponad 600 MB sekwencji wideo oraz zdjęć i jest jedną z najciekawszych płyt CD o tematyce muzycznej.

Composer collection

3 CD, ang
Microsoft

Zestaw trzech płyt: The Dissonant Quartet Mozarta, The Ninth Symphony Beethovena oraz The Truth Quintet Schuberta. Utwory wzbożone są np. tłem czasów, w których żyli ich twórcy oraz biografiami.

Peter Gabriel - Xplora 1

1 CD, ang
Digital World

Na kompaktce znaleźć można zestaw przeróżnych materiałów na temat Petera Gabriela: sekwencje wideo, informacje o nim samym i jego muzycznym imperium, jam session z Brianem Eno itp.

Prince Interactive

1 CD, ang
Graphix Zone

Surrealistyczna przygoda muzyczna najwyższej klasy, będąca smakowitym kąskiem nie tylko dla fanów tego ekscentrycznego wykonawcy.

Edukacja i rozrywka nowego kalibru

Ogromną popularnością użytkowników komputerów na całym świecie zawsze cieszyły się gry. Rozpowszechnienie multimedialnych doprowadziło do wykrystalizowania się nowej jakości: aplikacji o charakterze edukacyjnym z elementami zabawy, gier edukacyjnych i bajek multimedialnych. Pierwsze z nich przygotowywane są przede wszystkim z myślą o dzieciach w wieku przed- i szkolnym. Moje pierwsze ABC, Klik uczy czytać czy Comics' Planet mają ułatwić dzieciom pokonanie stresu związanego z pierwszymi chwilami w szkole: z nauką czytania, rysowania, liczenia. Gry edukacyjne Max

i tajny wzór wujka Ponga, Królowa Śnieżka i Siedmiu Jaskół, Magiczne Puzzle to przede wszystkim chwila rozrywki dla najmłodszych.

Specyficzną kategorię stanowią multimedialne bajki w pięknej oprawie plastycznej, przemawiające do dzieci obrazem, animacją, głosem znanym z radia lub telewizji i finezyjnie utkanym tekstem. Treść interakcyjnych bajek Czarownica Agata, Marzenia Złotej Rybki, Lulu i jej książka oraz Śpiąca królowa w dużej mierze zależy od oglądającego je dziecka. Każdej akcji, towarzyszy reakcja, a w multimedialach, jak w bajce, wszystko może się zdarzyć.

Ewa Dziekańska